

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/133/2024
Identifikačné číslo spisu:	3109227703
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3109227703.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. F.U., narodenej XX. U. XXXX, G., T. A. XXX/.XX, zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Martin BARTKO - JUDr. Silvia BARTKOVÁ, Trenčín, Piaristická 6667, proti žalovaným: 1/ G.. Y. F., narodenej XX. P. XXXX, W., F. M. XXXX/.XX, 2/ G.. E. F., narodenej XX. Y. XXXX, O., F. XX, zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA SLIVKA and LEČKOVÁ, s.r.o., Bratislava, Turčianska 16, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 18C/226/2009, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. apríla 2024 pod sp. zn. 19Co/52/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. marca 2023 sp. zn. 18C/226/2009 výrokom I. zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam - rodinnému domu č. XXX na pozemku parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 1267 m² s príslušenstvom (predné a bočné oplotenie, vodovodná prípojka, kanalizačná prípojka do žumpy, elektrická a plynovodná prípojka), zapísané na LV číslo XXXX k. ú. v O., a k pozemku, na ktorom je stavba postavená parc. č. XXX/.X, zastavané plochy a nádvoría, o výmere 1267 m² s príslušenstvom (zadným oplotením), zapísaným na LV XXX; podielové spoluvlastníctvo vyporiadal prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne; výrokom II. uložil povinnosť žalobkyni zaplatiť každej žalovanej na vyrovnanie spoluvlastníckeho podielu sumu 13.041 eur; výrokom III. vzájomnú žalobu žalovaných 1/ a 2/ (ďalej len „žalované“) o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva ku kanalizačnej prípojke do verejnej kanalizácie, spevneným plochám a žumpe, umiestneným na pozemku parc. č. XXX/.X na LV č. XXX k. ú. O., a k nebytovej stavbe bez súpisného čísla, postavenej na pozemku parc. č. XXXX, ovocný sad, o výmere 6018 m², na LV č. XXXX k. ú. O., zamietol; výrokom IV. rozhodol o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu 100 %. Žalobkyňa ako majoritná spoluvlastníčka vlastnila podiel k rodinnému domu 8/10 a každá zo žalovaných

1/10; výška spoluvlastníckeho podielu žalobkyne k pozemku predstavovala 3/5 a každej zo žalovaných 1/5.

1.1. Súd prvej inštancie primárne posudzoval možnosť reálnej delby nehnuteľností, zohľadňujúc žalovanou stranou predložené návrhy a vykonal znalecké dokazovanie s odlišnými závermi, že reálne rozdelenie nehnuteľností je nevhodné (znalecký posudok G.. G.. Š. 3/2013), s pripustením reálnej delby nehnuteľnosti pri nesprávnom určení spoluvlastníckych podielov žalovaných (posudok znalca G.. U.. F. č. 50/2014). Súkromný znalecký posudok G.. P.. L. č. 91/2017 pripustil technickú možnosť rozdelenia rodinného domu, s predpokladom nákladov stavebných úprav 10.000 eur, ako aj určením všeobecnej hodnoty nehnuteľností 52.800 eur. Žalované v ďalšom konaní od takéhoto rozdelenia upustili, predložili znalecký posudok G.. E.. M. č. 268/2018, navrhujúc rozdelenie rodinného domu zvislým rezom. Odborné stanovisko G.. P.. L.O. č. 122/2019, predložené žalobkyňou, vytýkalo znaleckému posudku nezohľadnenie základných požiadaviek a technických riešení na odčlenenie časti nehnuteľnosti. Z dôvodu bezvýslednej konfrontácie znalcov, súd prvej inštancie nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, ktorý sa s postupom a záverom znalca G.. E.. M. nestotožnil a možnosť reálneho rozdelenia rodinného domu znalecký ústav nepripustil. Dôvodil, že žiadna deliaca rovina nedokáže zohľadniť veľkosť spoluvlastníckych podielov, aby boli splnené základné požiadavky kladené na stavbu v zmysle stavebného zákona. Konštrukčné a dispozičné riešenie domu neumožňuje realizovať žiadnu deliacu rovinu tak, aby sa tým pri oddelení veci neznehodnotila. Podľa záveru súdu reálna delba nebola dobre možná i z ďalšieho dôvodu, že rozsah nákladových prác je rozsiahly a vyžaduje značné finančné náklady, ktoré sporové strany nie sú ochotné hradiť.

1.2. Súd prvej inštancie posudzoval aj žalovanými navrhnutý tzv. variant B reálnej delby, v zmysle ktorého by nedošlo k rozdeleniu rodinného domu, ale k prikázaniu samostatne stojacej stavby hospodárskej budovy (garáže) na susednom pozemku parc. č. XXXX a geometrickým plánom vytvorenej časti vyporiadavaného pozemku parc. č. XXX/XX, o výmere 507 m², do podielového spoluvlastníctva žalovaných (v podiele 1/2), pričom rodinný dom so zostávajúcou časťou pozemku parc. XXX/X, o výmere 760 m², by pripadol žalobkyňi. Súd prvej inštancie (stotožňujúc sa so závermi rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/2631/2005 a 22Cdo/1450/2015) dospel k záveru, že nehnuteľnosť garáž je samostatnou vecou a patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a jej manžela, teda nie je v spoluvlastníctve sporových strán, v dôsledku čoho navrhované rozdelenie nie je možné.

1.3. Hoci pozemok je z hľadiska technických možností vždy zásadne deliteľný, relevantná je aj účelnosť tohto postupu, ktorá však podľa záveru súdu prvej inštancie v posudzovanom prípade nebola daná. Pri vyčlenení časti pozemku vľavo od rodinného domu, došlo by k zamedzeniu prístupu žalobkyne k jej vlastnej nehnuteľnosti (žalované potvrdili, že prístup do garáže je možný len z dvora po jeho spevnených plochách). Vyčlenenie pozemku vpravo od rodinného domu by viedlo k situácii, že pozemok, na ktorom sa nachádzajú inžinierske siete rodinného domu, tvoriace jeho príslušenstvo, by pripadli žalovaným, čo by si vyžiadalo zriadenie vecného bremena a hospodársky účel rozdelenia by nebol zmysluplný, lebo žalované by boli obmedzené v možnostiach využitia tohto pozemku, s ohľadom na existenciu inžinierskych sietí rodinného domu, ako aj žumpy na pozemku. Pri vyčlenení pozemku v zadnej časti chýbal by prístup na túto časť pozemku z verejnej komunikácie a susednou parcelou je pozemok parc. č. XXXX, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Hospodársky účel odčlenenia v prednej časti pozemku pred domom by nebol tiež daný, pretože vyčlenená časť by nezodpovedala spoluvlastníckym podielom žalovaných na pozemku a ani by nemohla byť nimi zmysluplne využívaná.

1.4. Z dôvodu, že rozdelenie vecí nebolo dobre možné, súd prvej inštancie sa zaoberal v poradi druhým spôsobom vyporiadania spoluvlastníctva, ktorým je prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu. Po vyhodnotení veľkosti spoluvlastníckych podielov, ako aj účelného využitia vecí, ako rozhodujúcich kritérií, dospel k záveru o prikázaní nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne. Skúmal i hľadisko solventnosti a konštatoval, že je v možnostiach žalobkyne vyplatiť primeranú náhradu za spoluvlastnícke podiely z prostriedkov na predloženom termínovanom účte.

1.5. Ďalšie dokazovanie súd prvej inštancie zameral na preukázanie výšky primeranej náhrady za spoluvlastnícke podiely sporových strán, ktoré predložili viaceré znalecké posudky, konkrétne žalobkyňa znalecký posudok G.. F. č. 134/2009 stanovujúci všeobecnú hodnotu nehnuteľností 31.200 eur, tiež znalecký posudok G.. L. č. 91/2017 na sumu 52.800 eur a žalované znalecký posudok G.. E.. M. č.

166/2018, ktorý všeobecnú hodnotu nehnuteľností určil sumou 85.300 eur, s ktorou žalobkyňa na pojednávaní 26. 9. 2022 vyjadrila súhlas, v dôsledku čoho súd prvej inštancie dokazovanie uzavrel, keďže všeobecná hodnota vyporiadavaných nehnuteľností sa stala nespornou. Súd poučil žalovanú stranu (ktorá uviedla, že sa nebráni predloženiu kompletného znaleckého posudku), že prípade jej tvrdenia o vyššej hodnote nehnuteľností, je povinná ju preukázať. Dňa 17. 1. 2023 súd vyzval žalovanú stranu na oznámenie, či vznáša procesný návrh v súvislosti s preukázaním súčasnej všeobecnej hodnoty nehnuteľností a v kladnom prípade na predloženie dôkazu v lehote 60 dní (s poučením o uložení sudcovskej lehoty, s ohľadom na zásadu hospodárnosti konania, keďže na neskôr predložený dôkaz už súd nemusí prihliadať).

1.6. Na predmetnú výzvu reagovali žalované podaním z 30. 1. 2023, v ktorom súdu oznámili, že považujú vznesenie procesného návrhu v súvislosti s preukázaním súčasnej všeobecnej hodnoty nehnuteľností za bezpredmetné. Znovu podaný návrh žalovaných na doplnenie dokazovania na pojednávaní dňa 27. 3. 2023 preto vyhodnotil súd prvej inštancie ako oneskorený, s prihliadnutím na neprípustnosť ďalšieho predlžovania sporu, prebiehajúceho štrnásť rokov, ako i zásadu koncentrácie konania (§ 153 CSP).

1.7. Nevykonanie dokazovania oboznámením čestných prehlásení M.. F. a G.. Š.. A. súd prvej inštancie odôvodnil nespôsobilosťou prispieť k objasneniu merita veci. Obdobne nevykonával dokazovanie ohľadom rozpočtov nutných stavebných prác na rozdelenie nehnuteľností, keďže reálna deľba nebola prípustná. Z tohto dôvodu nevykonával dokazovanie ani znaleckým posudkom G.. L.. M. č. 286/2022 a jeho odborným vyjadrením č. 2/2022. Na nečitateľnosť dôkazu č. I. 471 súd upozornil predkladajúcu stranu na pojednávaní 18. 7. 2022. Konfrontáciu znalcov G.. D.B. a G.. M. nevykonával súd z dôvodu, že dôkazný návrh bol vznesený žalovanými až po vykonaní kontrolného dokazovania znaleckým ústavom.

1.8. Zamietnutie vzájomnej žaloby súd prvej inštancie odôvodnil tým, že oplotenie na pozemku parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoría, tvorí príslušenstvo hlavnej veci, keďže ide o vec spojenú pevným základom (podmurovka, základy z betónu, zabetónované stĺpiky), inžinierske siete - vodovodnú prípojku, kanalizačnú prípojku do žumpy, elektrickú a plynovú prípojku vyhodnotil ako veci funkčne spojené s hlavnou vecou, do ktorej sa privádza voda a energie (§ 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zriaďovateľom kanalizačnej prípojky do verejnej kanalizácie bola žalobkyňa, ktorá je jej výlučnou vlastníčkou, preto nemôže byť predmetom zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva. Z dôvodu zabudovania žumpy do pozemku parc. č. XXX/X, ide o súčasť pozemku a nepodlieha samostatnému vyporiadaniu. Rovnaký režim sa vzťahoval aj na spevnené plochy na dvore, ktoré ako súčasť pozemku nemôžu byť samostatným predmetom vyporiadania.

1.9. Spornú skutočnosť vlastníckeho práva k nebytovej stavbe na susednom pozemku parc. č. XXXX súd prvej inštancie vyhodnotil na základe dokazovania, vrátane znaleckého posudku G.. F.Č., ako nový stavebný objekt, postavený na mieste pôvodnej drevenej stavby (hospodárskej budovy), ktorá bola zdemolovaná a na jej mieste postavený murovaný objekt, patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a jej manžela. Preto nepodliehal vyporiadaniu spoluvlastníctva sporových strán (žalobkyňa tvrdenia o úmysle vytvoriť stavbu pre svoje potreby podporila aj čestnými vyhláseniami).

1.10. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok z. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), keď pri posudzovaní zásady úspechu prihliadal na spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ktorý bol žalobkyňou navrhovaný, postoj žalovaných k jeho zrušeniu, najmä spôsobu vyporiadania, ktorý sa zo strany žalovaných neustále menil, čo spôsobovalo navyšovanie trov konania, pričom ich základné skutkové tvrdenie o deliteľnosti vyporiadavaných nehnuteľností nebolo preukázané.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 30. apríla 2024 sp. zn. 19Co/52/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý vykonal mimoriadne rozsiahle dokazovanie, ktoré náležite vyhodnotil a odôvodnil v súlade s požiadavkami podľa § 220 CSP. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na závery kontrolného znaleckého posudku vyhotoveného znaleckým ústavom č. 18/2022, ktorý možnosť reálneho rozdelenia rodinného domu neprípúšťal (žalované od reálnej deľby rodinného domu tiež upustili). Závery v spore predložených znaleckých a odborných posudkov na otázku reálnej deľby nehnuteľností sa nepodarilo odstrániť ani konfrontácií znalcov a preto odvolací súd poukázal na využitie možnosti nariadenia

znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, pri obzvlášť závažných prípadoch, vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie, alebo ak závery znalcov sú v zrejmom rozpore, čo bol i daný prípad. Konštatoval, že pri posudzovaní reálnej deliteľnosti pozemku boli zohľadnené kritériá, ktoré je nutné brať do úvahy (územnoplánovaciu dokumentáciu, prístup ku komunikáciám, účelnosť technického spôsobu navrhovaného rozdelenia pozemku, tvar, celkovú plochu, ako i zastavanosť pozemku stavbami). Cieľom je dosiahnuť stav, aby aj po rozdelení pozemku mohli bývalí spoluvlastníci dobre užívať jednotlivé pozemky. Odvolací súd zdôraznil, že predovšetkým pozemky prináležiace k obytným domom vytvárajú spravidla s domom jeden funkčný celok, slúžia k lepšiemu využitiu domu a tiež blízkosti obytného domu, v ktorom vlastník záhrady či príslušného pozemku býva, zlepšuje využitie pozemku. Preto nie je v rozpore so zákonom postup, pri ktorom súd prikáže príslušný pozemok k domu tomu, komu pripadá dom, bez toho aby vykonal jeho delenie (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1182/2008). Tento záver bolo potrebné aplikovať i na posudzovanú vec, keďže predmetný pozemok tvorí s rodinným domom, ktorý nie je deliteľný, funkčný celok a jeho reálna delba nie je účelná, ani dobre možná zo žiadnej strany tak, aby bývalí spoluvlastníci mohli plnohodnotne novovzniknuté pozemky dobre užívať.

2.1. Odvolací súd považoval postup súdu prvej inštancie za správny, keď po zistení, že predmetné nehnuteľnosti nie je možné reálne rozdeliť, prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobkyne (82 rokov), ktorá je väčšinou spoluvlastníčkou nehnuteľností a ktorej svedčí i účelné využitie domu, v ktorom dlhodobo býva a má v ňom trvalé bydlisko, na rozdiel od žalovaných, ktoré ho majú v iných nehnuteľnostiach. Pokiaľ ide o výšku primeranej náhrady, za ktorú je potrebné považovať všeobecnú cenu celej veci, ktorou sa rozumie cena, za ktorú bolo možné v danom mieste a čase predat' danú vec, súd dôvodne vychádzal zo znaleckého posudku G.. L.. M. č. 166/18, predloženého žalovanými, ktorý všeobecnú hodnotu predmetných nehnuteľností stanovil sumou 85.300 eur, s ktorou žalobkyňa súhlasila.

2.2. Odvolací súd vyhodnotil procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým odmietol ako oneskorene podaný návrh žalovanej 1/ na doplnenie dokazovania zistením súčasnej trhovej hodnoty nehnuteľností až na pojednávaní dňa 27. 3. 2023, za súladný s § 153 CSP, upravujúcim sudcovskú koncentráciu konania. Jej účelom je zabrániť aby strany sporu zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi (spor trval od roku 2009, priesťahy v konaní boli konštatované ústavným súdom, o sudcovskej koncentrácii boli žalované opakovane poučené a vyzvané na predloženie dôkazu o aktuálnej všeobecnej hodnote nehnuteľností), pričom nie je ani žiadateľné predkladať dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by viedlo k zmareniu účelu nariadeného pojednávania a k požiadavke na jeho ďalšie odročenie (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/13/2023).

2.3. Vo vzťahu k zamietnutiu vzájomnej žaloby žalovaných odvolací súd konštatoval, že nebytová stavba nie je evidovaná v katastri nehnuteľnosti a nachádza sa na pozemku, ktorý nie je v podielovom spoluvlastníctve žalovanej 2/, ako ani predmetom daného sporu. Skutočnosť novopostavenej stavby žalované nespochybňovali, no domáhali sa jej posúdenia ako príslušenstva k rodinnému domu. Odvolací súd s poukazom na § 132 Občianskeho zákonníka konštatoval, že nadobudnutím veci je tiež vytvorenie novej veci, ku ktorej vznikne zhotoviteľovi vlastnícke právo, ak nejde o prípad spracovania cudzej veci. Stavba ako samostatný predmet právnych vzťahov vzniká v okamihu, v ktorom je vybudovaná do takého štádia, od ktorého začínajú všetky ďalšie stavebné práce, smerujúce k dokončeniu tejto druhovej a individuálne určenej veci. U nadzemných stavieb ide o vytvorenie stavu, kedy je jednoznačne a nezameniteľným spôsobom zistiteľné aspoň dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia a všetky ostatné práce ďalej smerujú k dokončeniu veci, ktorá vznikla a ktorá je spôsobilá byť predmetom zmluvných dojednaní. Nadobudnutie vlastníctva k spracovanej stavbe je možné len pokiaľ pôvodná stavba zanikla, pričom za zánik stavby v zmysle práva treba považovať takú deštrukciu pôvodnej stavby, po ktorej prestalo byť poznateľné dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia (R 29/1999), čo je i prípad danej veci. Nejednalo sa preto o príslušenstvo rodinného domu. Ďalšími námietkami žalovaných sa odvolací súd nezaoberal z dôvodu, že v opravnom konaní súd nemusí odpovedať na každú námietku či argument, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre meritórne rozhodnutie.

2.4. Odvolací súd k rozhodnutiu o trovách prvoinštančného konania uviedol, že žalobkyňa bola so svojou žalobou plne úspešná a jej posledný návrh na výplatu spoluvlastníckych podielov žalovaných bol súdom prijatý. Rovnako úspešná bola aj vo vzťahu k vzájomnej žalobe žalovaných, ktorá bola v celom rozsahu zamietnutá. Z týchto dôvodov nebolo možné spochybniť rozhodnutie o trovách v zmysle § 255

ods. 1 CSP. Rozhodovanie o trovách konania je limitované správaním sa strán v rámci konania, t.j. od jeho začiatku až po jeho skončenie (§ 251 CSP), inak by sa z konania o trovách stalo samostatné konanie s potrebou dokazovania, čo je v rozpore s logikou Civilného sporového poriadku (sp. zn. 6Cdo/94/2022). Odvolací súd konštatoval, že žalované netvrdili existenciu sociálnych dôvodov, pre ktoré by nemohli zaplatiť trovy konania úspešnej strane sporu a po preskúmaní podmienok pre aplikáciu § 257 CSP (na strane žalobkyne, ako aj žalovaných), nevzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti vyznievajúce v prospech žalovaných, umožňujúcich použitie tohto ustanovenia. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil odvolací súd ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalované 1/, 2/ (ďalej aj ako „dovolateľky“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Navrhli aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie. Podľa názoru žalovaných v dôsledku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, jeho rozhodnutie trpí vadou, ktorá zasahuje do práva na spravodlivý proces a súčasne bola vec nesprávne právne posúdená. Žalované namietali nevykonanie navrhnutého dôkazu na určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľností, keď súd vychádzal zo znaleckého posudku G.. E.. M. č. 166/2018, ktorý bol v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie už nepoužiteľný, vzhľadom na viacnásobný nárast cien nehnuteľností v regióne, čo preukazovali aj inzerátmi (W. - 364.000 eur, A. T. 347.900 eur), pritom ani súd nevykonával žiadne dôkazy k zisteniu aktuálnej všeobecnej ceny nehnuteľností. Žalovanými boli predložené aj inzeráty na predaj pozemkov v k. ú. O. (120 až 125 eur/m²).

3.1. Žalované nesúhlasili ani s nevykonaním dokazovania čestnými vyhláseniami M.. F. a G.. Š.. A. (zosnulí darcovia a rodičia žalovaných), ako ani listom G.. Š.. A. z 5. 10. 1992, významných podľa žalovaných pre posúdenie veci z morálneho hľadiska (rodinný dom postavili výlučne darcovia so svojimi rodičmi a darcovia žalovaných pomáhali rodičom, stavebníkom, splácať aj pôžičky na stavbu a pozemok). Žalované poukázali na vykonanie stavebných úprav a rekonštrukciu stavby hospodárskej budovy bez súhlasu spoluvlastníkov, pričom sa javí, že materiál na stavebné práce bol zabezpečený nelegálne, čo nasvedčuje ich konaniu proti dobrým mravom. Nebol vykonaný ani dôkaz listinou z pozemkovej knihy pkv. 259, z ktorého je zrejmé, že rodinný dom nestál len na súčasnej parcele číslo XXX/X, ale aj na susednej parcele č. XXXX, ako ani kópiou pôvodnej katastrálnej mapy, z ktorej vyplývalo, že hospodárska stavba bola príslušenstvom rodinného domu a hranica medzi parcelami viedla inak (stavba stála na dvore rodinného domu na parcele č. XXX/X). Zamietnutím vzájomnej žaloby, podľa názoru žalovaných, sa súd vyhol vykonaniu dôkazov a odmietol zohľadnenie spoluvlastníctva žalovaných k nebytovej stavbe, ako príslušenstva rodinného domu.

3.2. Žalované za hrubé porušenie svojich práv v intenzite porušenia práva na spravodlivý proces, označili aj rozhodnutie o trovách konania. Argumentovali, že súd nevzal do úvahy charakter konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ako konanie iudicium duplex, v ktorom účastníci na oboch stranách sporu majú postavenie tak žalobcu, ako aj žalovaného. Nie je preto možné určiť, ktorá strana bola v konaní úspešná a podľa toho rozhodnúť o nároku na náhradu trov. Navyše žalobkyňa v žalobe navrhovala vyplatiť žalovaným neprimeranú náhradu, v dôsledku čoho bolo potrebné považovať žalobkyňu za neúspešnú. Každá zo strán by mala podľa žalovaných znášať svoje trovy sama. Na podporu svojej argumentácie žalované poukázali na nález Ústavného súdu Českej republiky V. ÚS 404/2020, v zmysle ktorého pri rozhodovaní o náhrade trov konania nie je možné vychádzať zo zásady procesného úspechu vo veci, ak nemôžu účastníci konania svojimi procesnými návrhmi úplne ovplyvniť jeho výsledok. Žiadnemu z účastníkov konania nemôže byť na ťarchu ak odmieta určitý spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov.

3.3. Dovolateľky prípustnosť dovolania vyvodzovali aj z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, poukazujúc na potrebu vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa podľa názoru žalovaných odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podľa argumentácie žalovaných odklon mal spočívať v tom, že odvolací súd pri rozhodovaní o vyporiadaní spoluvlastníctva nedodržiaval taxatívne určené poradie spôsobu vyporiadania podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka (prov. R1/89, Rc 54/73, sp. zn. 5Cdo/93/2010). Napriek tomu, že podľa žalovaných reálna deľba nehnuteľností bola dobre možná, bolo rozhodnuté o prikázaní nehnuteľností žalobkyni.

3.4. Žalované ďalej namietali, že v spore predložili viaceré varianty reálneho rozdelenia nehnuteľností (stavieb a pozemkov), podložené znaleckými posudkami, ako i ďalšími listinnými dôkazmi, no napriek tomu nebolo rešpektované záväzné poradie vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/93/2010 konečné rozdelenie nehnuteľností z hľadiska účelu užívania, nemusí vyjadrovať absolútnu mieru veľkosti spoluvlastníckeho podielu. Do úvahy preto prichádza aj finančná náhrada (reálne rozdelenie vecí kombinovaným spôsobom vyporiadania). Súd má pritom dbať, aby rozdelením nevznikli nefunkčné veci alebo aby pomer rozdelených vecí svojou veľkosťou nebol vo výraznom nepomere k veľkosti pôvodných podielov. Rozdelenie nie je dobre možné, ak by ani po adaptácii nemohli vzniknúť rozdelením samostatné veci alebo ich časti, vzniknuté rozdelením, by z hľadiska povahy a funkčného využitia nemohli slúžiť jednotlivým vlastníkom. Najvyšší súd v rozhodnutí Rc 54/1973 stanovil, že určujúcim hľadiskom pre možnosť reálneho rozdelenia pozemku na viac samostatných pozemkov je zistenie, či u novo vzniknutých pozemkov je zabezpečený prístup z komunikácie, a to priamo alebo cestou po cudzom pozemku; na rozdeľovaných pozemkoch možno preto zriadiť podľa § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka vecné bremeno spočívajúce v práve cesty (R1/89).

3.5. Žalované dali do pozornosti geometrický plán č. 100/2021, ktorý rešpektuje veľkosť spoluvlastníckych podielov k pozemku parc. č. XXX/.X, zabezpečuje prístup žalobkyne k rodinnému domu, jeho riadne užívanie a udržiavanie, priame prístupy na rozdelené pozemky z verejnej komunikácie, pritom náklady na reálnu deľbu sú podľa plánu minimálne. Poukázali, že znalecký ústav sa nevyjadroval k reálnej deľbe pozemku, k čomu nebol ani oprávnený a pre konanie bol nadbytočný (žalované v zmysle návrhu variantu B, deľbu rodinného domu nepožadovali). Pri výsluchu znaleckého ústavu súd nepripustil otázky, ktoré podľa žalovaných súviseli so základnými obsahovými úlohami posudku. Žalobkyňa podľa dovolateľiek nepreukázala, že je výlučnou vlastníčkou stavby hospodárskej budovy na susednom pozemku, ktorá tvorí príslušenstvo rodinného domu. K úvahe súdu o nemožnosti vyčlenenia zadnej časti pozemku parc. č. XXX/.X žalované uviedli, že prístup k ornej pôde žalobkyne parc. č. XXXX je zabezpečený cez vodný tok parcela č. XXX/.XX, ktorý ostal žalobkyni zachovaný (prístup má žalobkyňa zabezpečený aj inak, obdobne ako iní vlastníci ornej pôdy za X.A. potokom, pričom to, že ornú pôdu žalobkyňa na rozdiel od ostatných obhospodaruje sama, nemôže mať vplyv na reálnu deľbu). Žalovaná 1/ je spoluvlastníčkou susedného pozemku parc. č. XXXX, ktorý chce riadne užívať a preto prikázanie hospodárskej stavby do vlastníctva žalovaných umožní vytvoriť hospodárske zázemie pre budúce užívanie ich poľnohospodárskych pozemkov v susedstve.

3.6. Žalované v dovolaní namietali aj nesprávne právne posúdenie vecí pri stanovení všeobecnej hodnoty nehnuteľností, navrhujúc dovolaciemu súdu, aby sa zaoberal otázkou doposiaľ neriešenou, a to aký starý môže byť znalecký posudok určujúci všeobecnú hodnotu nehnuteľností, použitý pri rozhodovaní súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, prikázaním vecí za náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom, ak nastali okolnosti, ktoré mali vplyv na zmenu hodnoty nehnuteľností. Argumentovali poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/290/2019, podľa záverov ktorého základom pre stanovenie primeranej náhrady je všeobecná cena vecí obvyklá v danom mieste a čase rozhodovania, ktorú súd určí zodpovedajúcim podielom z celej veci. Žalované namietali, že v čase rozhodnutia súd nedisponoval aktuálnou všeobecnou hodnotou nehnuteľností, ohľadom ktorej niesla dôkazné bremeno žalobkyňa, prípadne ju mal zabezpečiť súd. Žalované neboli informované, že súd chce rozhodnúť prikázaním vecí za náhradu, a nimi preferovaný spôsob vyporiadania spoluvlastníctva bola reálna deľba nehnuteľností. Odvolací súd sa podľa dovolateľiek aj tu odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe.

3.7. Na záver dovolateľky navrhli dovolaciemu súdu posúdiť právnu otázku, ktorá podľa ich názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to ak súd nedisponoval aktuálnou všeobecnou hodnotou nehnuteľností, mal rozhodnúť v poradí tretím spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva (predajom nehnuteľností) alebo mal žalobu zamietnuť.

3.8. Žalované navrhli odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, postupom podľa § 444 ods. 1 CSP, z dôvodu nemožnosti navrátenia do pôvodného stavu.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol, alternatívne ako nedôvodné zamietol. Dala do pozornosti, že predmetom sporu je trojizbový rodinný dom a pozemok, ktorý tvorí prístupový dvor do domu. Súčasne cez tento dvor vstupuje žalobkyňa do garáže postavenej na susednom pozemku, ktoré dve nehnuteľnosti však nie sú predmetom konania, lebo ich

vlastnícky režim je odlišný. V rodinnom dome býva žalobkyňa v podstate celý život, má 82 rokov a na bývanie v tomto dome je odkázaná. Vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanými (minoritnými spoluvlastníkmi), sú narušené a trvanie spoluvlastníctva je neúčelné. Dovolanie neznamená ďalší riadny opravný prostriedok, ktorým by sa mali revidovať skutkové či právne závery nižších súdov. Napriek tomu, že účelom dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP je náprava právnych väd, prostredníctvom vyriešenia zásadnej právnej otázky, žalované aj v tejto časti dovolania namietali skutkové zistenia. Súd nižšej inštancie sa otázkou reálnej delby nehnuteľností zaoberali a akceptovali, že pozemky sú v zásade deliteľné. Právnu otázku teda neriešili spôsobom v rozpore s judikatúrou dovolacieho súdu. Žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu nehovorí o tom, že domy alebo pozemky sú vždy reálne deliteľné. Podľa konštantnej judikatúry domy môžu byť reálne deliteľné a pozemky spravidla sú reálne deliteľné. Ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka pripúšťa, že aj vo všeobecnosti deliteľnú vec, nie je možné v konkrétnom prípade rozdeliť, pokiaľ reálne rozdelenie nie je dobre možné. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd zrozumiteľne a presvedčivo uviedli dôvody, pre ktoré v konkrétnom prípade nie je pozemok dobre možné rozdeliť a ich záver sa opiera o vykonané dokazovanie vo veci.

4.1. Otázku týkajúcu sa všeobecnej hodnoty nehnuteľností, ako otázku skutkovú, nie je možné podľa žalobkyne riešiť v dovolacom konaní. Žalobkyňa, ako i žalované, predložili súkromné znalecké posudky na stanovenie všeobecnej hodnoty spoločných nehnuteľností, pričom žalobkyňa súhlasila s najvyššou preukázanou hodnotou nehnuteľností, podľa súkromného znaleckého posudku žalovaných. Preto pokiaľ žalovaná strana tvrdila vyššiu hodnotu nehnuteľností, bola povinná ju preukázať. Do vyhlásenia dokazovania za skončené tak žalované neurobili. Mali pritom dostatok času na predloženie znaleckého posudku, preukazujúceho vyššiu všeobecnú hodnotu nehnuteľností, a keďže sa tak nestalo, súd v kontradiktórnom procese nebol povinný nahrádzať dôkaznú povinnosť jednej strany. Inzerátmi neporovnateľných nehnuteľností z iných lokalít, nie je možné spochybňovať vo veci vykonané znalecké dokazovanie. Vykonaným dokazovaním (obhliadkou, fotodokumentáciou, výpoveďami svedkov a pod.) bolo preukázané, že stavbu garáže postavila žalobkyňa s manželom od základov novú. Podľa dobových fotografií pôvodné drevené stavby (kurníky) boli zbúrané a postavená úplne nová stavba z moderných materiálov, v iných rozmeroch. Žalované nepreukázali svoje vlastníctvo k danej stavbe, v dôsledku čoho bola vzájomná žaloba žalovaných zamietnutá. Uvedená stavba je svojím vstupom orientovaná na dvor rodinného domu, preto rozdelením dvora by žalobkyňa stratila prístup k stavbe. Úspech žalobkyne v spore bol jednoznačný a preto jej prislúchala náhrada trov konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu, z

akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP.

10. Žalované prípustnosť podaného dovolania vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP (v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) de facto nevykonaním navrhovaných dôkazov, nesprávnymi skutkovými zisteniami, hodnotením dokazovania a nesprávnym právnym posúdením veci. Dovolací súd preto prostredníctvom uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkami namietanej procesnej vade, ale túto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

11. K základným právam procesnej strany nesporne patrí aj právo navrhopovať a predkladať dôkazy, ale nie je procesným pochybením súdu ak súd procesnou stranou navrhované dôkazy neakceptoval, resp. nevykonával v tomto smere dokazovanie. Súd hodnotí predložené dôkazy podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledky hodnotenia dôkazov majú byť súčasťou rozsudku. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhopovať, k čomu v prejednávanej veci nedošlo.

12. Dokazovanie predstavuje časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, obsahuje v sebe i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonával iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania, znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany konania (viď R 125/1999). V súvislosti s nedostatočne zisteným skutkovým stavom veci a nesprávnym vyhodnotením dôkazov, dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Ani po novej právnej úprave civilného sporového konania (účinné od 1. júla 2006) nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

13. Pokiaľ žalované namietali, že v konaní neboli vykonané ním navrhnuté dôkazy, dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a súčasne procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie

skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

14. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasne vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu, vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

15. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre prijatie záveru, že súdy nižšej inštancie svojím postupom, keď nevykonali žalovanými navrhované dôkazy, zaťažili konanie procesnou vadou zmätočnosti zmysle § 420 písm. f) CSP. V súvislosti s uvedeným záverom dovolací súd v prvom rade konštatuje, že tak prvoinstančný súd, ako aj odvolací súd z hľadiska odôvodňovania svojich rozhodnutí riadne splnili svoju povinnosť uviesť dôvod nevykonania navrhnutých dôkazov stranou konania.

16. Odvolací súd poukázal na obsah spisu, z ktorého je zrejmé poučenie strán sporu o sudcovskej koncentrácii konania (§ 153 ods. 1 CSP), ako aj opakovaná výzva súdu prvej inštancie predložiť všetky dôkazy a skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Vzhľadom na vyjadrenie žalovaných na pojednávaní 26. 9. 2022 (potom čo žalobkyňa vyjadrila súhlas so všeobecnou hodnotou nehnuteľností podľa znaleckého posudku predloženého žalovanými), v súvislosti so všeobecnou hodnotou nehnuteľností tvoriacich predmet sporu, žiadal súd prvej inštancie žalované o jednoznačné vyjadrenie v stanovenej lehote, či vznášajú procesný návrh v súvislosti s preukázaním aktuálnej všeobecnej hodnoty nehnuteľností, a v kladnom prípade o predloženie takého znaleckého posudku, s poučením o uložení lehoty s ohľadom na zásadu hospodárnosti konania a o sankcii neprihliadnutia na neskôr predložený dôkaz. Ďalší procesný postup súdu bol potom dôsledkom správania sa žalovaných, ktoré prostredníctvom právnych zástupcov súdu oznámili, že návrh v súvislosti s preukázaním súčasnej všeobecnej hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností považujú za bezpredmetný, vzhľadom na ich vzájomnú žalobu. Následný postup súdu prvej inštancie, ktorý odmietol procesný návrh zástupcu žalovanej 1/ na doplnenie dokazovania zistením súčasnej trhovej hodnoty nehnuteľnosti, vnesený až na pojednávaní dňa 27. 3. 2023, ako oneskorene podaný, bol preto odvolacím súdom dôvodne vyhodnotený ako procesný postup správny, legitímny a súladný s § 153 CSP.

17. Odvolací súd zdôraznil, že účelom sudcovskej koncentracie konania je zabrániť, aby strany sporu zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi, pretože nie je žiadateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní (v danej veci spor trvá od roku 2009, ústavným súdom boli konštatované prieťahy a žalované boli vyzvané na predloženie dôkazu o aktuálnej všeobecnej hodnote nehnuteľnosti). Akceptovanie oneskoreného procesného návrhu žalovaných súdom prvej inštancie, by viedlo k zmareniu pojednávania a k požiadavke minimálne jeho ďalšieho odročenia. Je potrebné dodať, že procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala s obvyklou starostlivosťou (subjektívne hľadisko), pričom žalované niesli dôkazné bremeno tvrdenia, že nehnuteľnosti majú vyššiu hodnotu (po odsúhlasení všeobecnej hodnoty nehnuteľností žalobkyňou, preukázanou znaleckým posudkom predloženým žalovanými). Ani na pojednávaní dňa 27. 3. 2023 žalované takýto dôkaz nepredložili, pričom netvrdili existenciu žiadnej prekážky, ktorá by im objektívne bránila v predložení dôkazu, preukazujúceho ich tvrdenie o aktuálnej všeobecnej hodnote vyporiadavaných nehnuteľností, a tiež nezdôvodnili zmenu svojho postoja po ich procesnom prejave vôle nevykonávať ďalšie dokazovanie, za účelom zistenia aktuálnej hodnoty nehnuteľností.

18. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu a sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy. Rozsudok v sporovom konaní (v zásade) zodpovedá tomu, čo strany sporu zhodne tvrdili (§ 186 ods. 2 CSP) a súčasne platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú

na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Každý ma tvrdiť v zásade tie právne skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinnosti. Uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany podlieha koncentrácii konania. Preto prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany predložené oneskorene, je potrebné ospravedlniť.

19. Odvolací súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia náležite vysvetlil, že koncentrácia konania má za následok osobitné procesné sankcie v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu za to, že strana porušila procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu, vyjadrená v článku 8 Civilného sporového poriadku. Strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti a tieto nesmú viesť k prietahom v konaní.

20. Obsah princípu rovnosti sporových strán sa v civilnom sporovom konaní prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia, vrátane práva navrhovať dôkazy. V procesnej situácii, kedy žalobkyňa súhlasila so všeobecnou hodnotou nehnuteľností, stanovenou znaleckým posudkom G.. L.. M. č. 166/2018, ktorý predložili žalovaní, ktoré na výzvu súdu označili dôkazný návrh na preukázanie súčasnej všeobecnej hodnoty nehnuteľností za bezpredmetný, vykonaním ďalšieho dokazovania v uvedenom smere súdom ex offio (na potrebu ktorého žalovaní v dovolaní poukazovali), by došlo k porušeniu zásady rovnosti strán v konaní (na vyššie uvedené závery nemalo vplyv tvrdenie žalovaných v dovolaní, že uvedený znalecký posudok bol primárne vypracovaný pre iný účel a iné konanie, bez všetkých prvkov nutných pre riadne ohodnotenie).

21. Ako nedôvodnú bolo potrebné vyhodnotiť i námietku žalovaných o nezohľadnení nimi predložených inzertných ponúk nehnuteľností, aj v odlišných lokalitách, vzhľadom na stranami konania predložené znalecké posudky, individuálne stanovujúce všeobecnú hodnotu vyporiadavaných nehnuteľností, ohľadne ktorej strany konania včasne nenavrhli ďalšie dokazovanie. Obdobne nevykonanie navrhovaných dôkazov čestnými prehláseniami M.. F. a G.. Š.. A. (ktoré mali byť významné pre posúdenie veci z morálneho hľadiska), súd prvej inštancie odôvodnil ich nespôsobilosťou overiť či vyvrátiť rozhodné skutočnosti z hľadiska meritórneho rozhodnutia súdu, čiže nedisponovali vypovedacou potenciou.

22. Rovnako bolo potrebné vyhodnotiť nevykonanie dokazovania listinou z pozemkovej knihy (ktorá mala preukazovať, že rodinný dom nestál len na súčasnej parcele č. XXX/.X, ale aj na susednom pozemku parc. č. XXXX), tiež kópiou pôvodnej katastrálnej mapy (ktorá mala preukazovať, že hospodárska stavba/garáž na pozemku parc. č. XXXX/.X bola príslušenstvom rodinného domu a hranica medzi parcelami viedla inak), lebo neboli spôsobilé overiť či vyvrátiť rozhodné skutočnosti vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu súdu, ktoré vychádzalo z aktuálneho katastrálneho stavu, ako aj preukázanej novo vybudovanej nehnuteľnosti stavby garáže.

23. Dovolací súd považuje odôvodnenie nevykonania navrhovaných dôkazov žalovanými za dostatočné a presvedčivé. Súd nižšej inštancie jasne ozrejmil záver, že navrhované dôkazy neboli spôsobilé overiť či vyvrátiť rozhodnú skutočnosť, čiže vo väzbe na túto nedisponovali vypovedacou potenciou. Nejednalo sa preto o tzv. opomenutý dôkaz (sp. zn. 5Cdo/107/2019).

24. Nevykonanie navrhovaných dôkazov preto nemalo vplyv na posúdenie skutkového stavu, vyplývajúceho z vykonaného dokazovania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky procesnou stranou navrhnuté dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, podľa § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 37/1993, R 125/1999, R6/2000).

25. K ďalšej argumentácii žalovaných v dovolaní, poukazujúcej na neoprávnené, nepovolené stavebné úpravy a rekonštrukciu hospodárskej budovy, ako aj na nesprávnosť vyhodnotenia vlastníckych pomerov strán k stavbe hospodárskej budovy, dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci.

26. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

27. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v preskúmvanej veci dovolací súd nezistil.

28. V prejednávanej veci dovolací súd dospel k záveru, že skutkové zistenia odvolacieho súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán, resp. ich zástupcov a z obsahu spisu vyšli najavo, následne tieto, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP v spojení s § 191 CSP), vyhodnotil. Doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté odvolacím súdom. Dovolací súd v hodnotení dôkazov odvolacím súdom nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

29. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že sa žalované s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania (strana sporu) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Namietat' cez vadu zmätočnosti aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, je vylúčené. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f) CSP (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/58/2022).

31. V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp.zn. I. ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje Civilný sporový poriadok, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010). Skutočnosť, že dovolateľky mali v posudzovanej veci odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi

tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

32. Dovolací súd nezistil, že by v posudzovanej veci išlo o prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaných na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaných, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, v čom rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovaných v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

34. Žalované v dovolaní namietali vadu zmätočnosti podľa § 420 ods. 1 písm. f) CSP aj vo vzťahu k rozhodnutiu súdu o nároku na náhradu trov konania. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa už ustálila v závere, že za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, možno považovať aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, preto je preskúmateľné v dovolacom konaní v zmysle § 420 CSP (I. ÚS 387/2019, I. ÚS 275/2018).

35. Porušenie práva na spravodlivý proces žalované opierali predovšetkým o posudzovanie výsledku a úspechu v danom type sporu (iudicium duplex), v ktorom by si mala každá strana sporu znášať svoje trovy sama.

36. Dovolací súd konštatuje, že žalované cez zmätočnosťnú vadu namietali nesprávne právne posúdenie nižších súdov, čo je vylúčené (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Právnou otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie nielen otázka hmotnoprávna odvíjajúca sa od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce či Zákona o rodine, ale i procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Aj podľa názoru ústavného súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. V kontexte uvedeného dovolací súd odkazuje na svoje vyššie uvedené závery v odseku 30. a 31. tohto rozhodnutia, ktoré sa v plnom rozsahu vzťahujú aj na dovolacie námietky voči trovám konania.

37. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, s poukazom na zásadu úspechu v spore, ktorou sa v civilnom sporovom konaní spravuje povinnosť náhrady trov konania, konštatoval, že v danom s spore (o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a o vzájomnej žalobe) súd prvej inštancie dôvodne aplikoval zásadu úspechu (§ 255 CSP), s ohľadom na výsledok sporu, keď žalobkyni bolo v celom rozsahu vyhovené, jej posledný procesný návrh na výplatu spoluvlastníckych podielov žalovaných bol súdom akceptovaný a vzájomná žaloba bola zamietnutá. Zdôraznil, že zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu náhradu tých trov, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela platiť alebo nepochybne zaplatí, a ktoré by ale zaplatiť nemusela, ak by tu nebolo konanie pred súdom. Výnimky z tohto pravidla stanovuje zákon, ktoré je potrebné vykladať reštriktívne. Takouto výnimkou je aj nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP, ktoré vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Odvolací súd vyhodnotil, že žalované namietali predovšetkým výsledok sporu, netvrdili existenciu sociálnych dôvodov, pre ktoré by nemohli zaplatiť trovy konania úspešnej strane sporu. Neboli tak vzhľadnuté žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti, vyznievajúce v prospech žalovaných, ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Rozhodovanie o trovách konania, či už o nároku alebo o výške, je podľa odvolacieho súdu limitované správaním sa strán v rámci konania (§ 251 CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie, aj vo výroku o trovách konania, odvolací súd z uvedených dôvodov ako vecne správne potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa zásady úspechu (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

38. Dovolací súd v danej veci nezistil v postupe odvolacieho súdu, pri posudzovaní náhrady trov konania také nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, respektíve, že odôvodnenie rozhodnutia je zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia nevyplýva taká interpretácia ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu, či zásad, na ktorých stojí rozhodovanie o trovách konania. Skutočnosť, že žalované sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnili, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o porušení práva na spravodlivý proces.

39. Nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v článku 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 336/2019). Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov, upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo nebol daný prípad.

40. Nad rámec uvedeného dovolací súd uvádza, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je sporom podľa Civilného sporového poriadku a nie je žiaden dôvod, aby sa na dané konanie zásadne neaplikovalo ust. § 255 CSP. Samotná skutočnosť, že pomer úspechu strán v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže mať vzhľadom na osobitosť tohto konania rôzne podoby, nie je dôvodom na to, aby z ústavného hľadiska mohol byť udržateľný schematický záver o tom, že v takomto konaní si každá zo strán má znášať svoje trovy sama (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022). Argumenty iudicium duplex, či nedeliteľnosť výroku, alebo neviazanosť súdu návrhom strán sporu, nie sú relevantné argumenty v uvedenom smere. So zreteľom na rozmanitosť prípadov je potrebné riešiť každý prípad individuálne, s prihliadnutím na celý priebeh konania a postup jednotlivých účastníkov, či sa žalobca obracia na súd dôvodne, ako aj na to, do akej miery sú účastníci dotknutí vo svojich záujmoch vyneseným rozsudkom.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP ani vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania nezistil, preto je dovolanie žalovaných v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

42. Dovolateľky v podanom dovolaní uplatnili aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

43. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd skúmal, či žalované v dovolaní identifikovali takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie, ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vymedzili jej podstatu a uviedli súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré žiadajú nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu. Len s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu korešpondujúce označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľiek odvolací súd riešil nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

44. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP má byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má teda len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 433 a § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľky priaznivejším spôsobom.

45. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

46. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 83/2018).

47. Dovolací súd je pritom viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne a pri posúdení prípustnosti dovolania môže dovolací súd zohľadňovať aj svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (sp. zn. I. ÚS 51/2020).

48. Predmetom dovolacieho prieskumu v prejednávanej veci malo byť podľa názoru dovolateľiek, posúdenie záväznosti poradia jednotlivých zákonom stanovených spôsobov vyporiadania podielového spoluvlastníctva (§ 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka) pre súd, v prípade autoritatívneho rozhodovania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

49. Podľa konštantnej judikatúry (R 71/2018) sudy pri rozhodovaní vychádzajú z ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré stanovuje nielen možné spôsoby zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ale určuje i záväzné poradie, v ktorom môžu byť jednotlivé spôsoby vyporiadania použité (sudy nie sú v tomto prípade viazané podaným návrhom a môžu vec rozdeliť i napriek tomu, že sa žalobca domáhal jej prikázania do svojho výlučného vlastníctva, porov. R 1/89, 2 Cpj 37/88).

50. Obdobne podľa rozhodnutia najvyššieho súdu Rc 54/1973 ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka neuvádza len jednotlivé možné spôsoby zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ale stanovuje aj poradie, v ktorom ich súd môže použiť. Predovšetkým súd rozdelí vec medzi spoluvlastníkov podľa výšky podielov, a iba ak rozdelenie veci nie je dobre možné, môže súd prikázať vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom. Tretí spôsob zrušenia a vyporiadania, ktorým je nariadenie predaja s rozdelením výtťažku podľa podielov, je až poslednou možnosťou, ku ktorej smie súd prikrôčiť iba v tom prípade, ak žiadny zo spoluvlastníkov vec nechce. Poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva sú pre sudy záväzné, a sudy, pokiaľ o zrušení spoluvlastníctva rozhodujú rozsudkom, ich aj rešpektujú. Nie sú však viazané žalobným, ani prípadným vzájomným návrhom, pokiaľ ide o formu vyporiadania spoluvlastníkov, ale zhodne so zásadou vyjadrenou v rozhodnutí uverejnenom pod č. 4/1966 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR, môžu nariadiť zrušenie spoluvlastníctva aj iným ako navrhovaným spôsobom. Za prípady, keď reálne rozdelenie nehnuteľností nie je dobre možné, považujú sudy jednak všetky prípady, kde by ani po adaptácii nemohli vzniknúť rozdelením samostatné veci, jednak prípady, kde by časti vzniknuté rozdelením nemohli slúžiť vlastníkovi takým spôsobom, aký zodpovedá ich povahe.

51. Dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/93/2010 konštatoval, že konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka je konaním iudicium duplex, t.j. konaním v ktorom súd nie je viazaný návrhom spoluvlastníka o spôsobe zrušenia i rozdelenia nehnuteľností, ale môže rozhodnúť aj inak. Občiansky zákonník v § 142 ods. 1 upravuje jednotlivé taxatívne spôsoby vyporiadania podielového spoluvlastníctva a súčasne ustanovuje ich poradie (1/ rozdelenie veci, 2/ prikázanie veci za náhradu a 3/ nariadenie jej predaja), ktoré je pre súd záväzné (R 1/89, str.3, tiež Rc 54/73, obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/169/95 a sp. zn. 2MCdo/3/2004). Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva zákonná úprava trvá na tom, aby súd prihliadal na veľkosť spoluvlastníckych podielov a na účelné využitie veci. Zo systematiky právnej úpravy vyplýva, že uvedené pravidlo sa má použiť na každý spôsob vyporiadania (pri reálnom rozdelení i prikázaní veci), mimo predaja veci. Pri posudzovaní možnosti vyporiadania spoločnej veci jej reálnym rozdelením, sú určujúcimi kritériami veľkosť spoluvlastníckych podielov a účelné využitie veci, vzniknutej rozdelením. Zohľadňovanie veľkosti podielov musí v rovnováhe korešpondovať účelnému rozdeleniu veci, preto pri konkrétnom konečnom rozdelení veci je potrebné zisťovať účelné využitie každej novovzniknutej veci, i veci nachádzajúcej sa na nej napr. stavby. Súd pritom dbá, aby rozdelením nevznikli nefunkčné veci alebo aby pomer rozdelených vecí svojou veľkosťou nebol vo výraznom nepomere k veľkosti pôvodných podielov. Vo vzťahu k nehnuteľnostiam platí, že ich rozdelenie nie je dobré možné, ak by ani po adaptácii nemohli vzniknúť rozdelením samostatné veci alebo ich časti, vzniknuté rozdelením, by z hľadiska povahy a funkčného využitia nemohli slúžiť jednotlivým vlastníkom. Pokiaľ ide o možnosť reálneho rozdelenia pozemkov, vychádza sa z posúdenia hľadísk územného plánovania, prístupu ku komunikáciám a účelného technického spôsobu navrhovaného riešenia (2 Cz 47/70). Ďalej je potrebné zohľadniť polohu pozemkov, ich tvar i celkovú plochu (Rc 54/1973). V prípade pozemku zastavaného stavbou, súd vždy prihliada na to, aby rozdelením pozemku nebol vlastníkov stavby znemožnený prístup k stavbe, zabránené v jej riadnom užívaní, vrátane bežného udržiavania, či údržby alebo opravy.

52. V prejednávanej veci odvolací súd, ktorý sa so závermi súdu prvej inštancie stotožnil (ich rozhodnutia vytvárajú kompletizujúcu jednotu), vysvetlil, že súd nemôže rozhodnúť o spôsobe vyporiadania svojvoľne, ale je viazaný záväzným poradím v ustanovení § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Musí predovšetkým zisťovať či je možné rozdelenie veci, a v prípade ak dospeje k záveru, že reálne rozdelenie veci nie je možné, druhým spôsobom vyporiadania je prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu (ak ani tento spôsob vyporiadania nie je možný, súd nariadi predaj veci a rozdelenie výťažku). Odvolací súd považoval za splnené zákonom stanovené podmienky pre použitie druhého spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, keďže súd prvej inštancie na základe rozsiahleho dokazovania dospel k záveru, že rozdelenie nehnuteľností (stavby a pozemku, na ktorom je stavba postavená) nie je dobre možné. Zhodne so súdom prvej inštancie vysvetlil dôvody, pre ktoré nie je rodinný dom reálne deliteľný, s odkazom na záver kontrolného znaleckého posudku vyhotoveného znaleckým ústavom, ktorý možnosť reálneho rozdelenia rodinného domu nepripúšťal z dôvodu, že žiadna deliaca rovina (priama alebo zalomená) nedokáže zohľadniť veľkosť spoluvlastníckych podielov tak, aby boli splnené základné požiadavky, ktoré sú na stavbu kladené v zmysle stavebného zákona. Konštrukčné a dispozičné riešenie domu neumožňuje realizovať žiadnu deliacu rovinu tak, aby sa tým pri oddelení vec neznehodnotila (odsek 34 rozsudku odvolacieho súdu). Samotné žalované od reálnej delby rodinného domu upustili.

53. Odvolací súd vo vzťahu k reálnej deliteľnosti pozemku poukázal na nutnosť vziať do úvahy aj prístup ku komunikáciám a účelnosť technického spôsobu navrhovaného riešenia rozdelenia pozemku, prihliadajúc na tvar, celkovú plochu, veľkosť pozemku, ako aj jeho zastavanosť stavbami. Cieľom bolo dosiahnuť stav, keď by aj po rozdelení pozemku mohli bývalí spoluvlastníci dobre užívať jednotlivé pozemky. Odvolací súd zhrnul, že pozemok je v zásade vždy deliteľný, čo však neznamená, že musí byť rozdelený vo všetkých prípadoch (§ 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka „ak nie je rozdelenie veci dobre možné“). Predovšetkým pozemky prináležiace k obytným domom vytvárajú spravidla s domom jeden funkčný celok, slúžia k lepšiemu využitiu domu a tiež blízkosť obytného domu, v ktorom vlastní (záhrady/príslušeného) pozemku býva, zlepšuje využitie pozemku. Preto nie je v rozpore so zákonom,

podľa odvolacieho súdu, postup pri ktorom súd prikáže príľahlý pozemok k domu tomu, komu pripadá dom, bez toho, aby vykonal jeho delenie (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1182/2008). Stotožňujúc sa so závermi súdu prvej inštancie v uvedenom smere, odvolací súd konštatoval, že predmetný pozemok, ako príľahlý pozemok k rodinnému domu č. 138 (ktorý je reálne nedeliteľný), nie je možné rozdeliť podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov zo žiadnej strany tak, aby bývalí spoluvlastníci mohli plnohodnotne novovzniknuté pozemky dobre užívať (odsek 13 a 43 rozsudku odvolacieho súdu). Pozemok tvorí s rodinným domom funkčný celok a jeho reálna deľba nie je účelná, ani dobre možná. Žalobkyni (82 rokov), ako majoritnej spoluvlastníčke, svedčilo podľa záveru odvolacieho súdu aj účelné využitie nehnuteľností, ktorá v predmetnom rodinnom dome dlhodobo býva a využíva ho na trvalé bývanie, na rozdiel od žalovaných, ktoré majú trvalé bydlisko v iných nehnuteľnostiach.

54. Dovolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolací súd sa pri riešení otázky dodržania záväzného poradia spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď skúmal a prihliadal ku skutočnostiam, ktoré mali za následok, že reálne rozdelenie predmetných nehnuteľností nie je dobre možné. Súd nižšej inštancie dôsledne odôvodnil individuálne okolnosti v prejednávanej veci (str. 27 až 53 rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 34 až 44 rozsudku odvolacieho súdu), pre ktoré reálnu deľbu vecí, predstavujúcu prvý zákonný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, nebolo možné vykonať. Bolo preto zo strany súdu dodržané taxatívne zákonom určené poradie spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

55. Argumentácia žalovaných v dovolaní je koncipovaná ako nesúhlas s jednotlivými skutkovými zisteniami a s ich právnym posúdením súdmi nižšieho stupňa, konkrétne s vyhodnotením geometrického plánu číslo 100/2021, nákladov na reálnu deľbu podľa geometrického plánu a nadbytočného znaleckého posudku, s nepripustením otázok súvisiacich s obsahovými úlohami znaleckého posudku, s vyhodnotením vlastníckeho práva k stavbe hospodárskej budovy na susednom pozemku parc. č. XXXX, s prístupom žalobkyne k pozemku parc. č. XXXX, s posúdením záujmu žalovaných na ochrane ich práv vytvoriť hospodárske zázemie pre budúce užívanie ich pozemkov v susedstve, ako i s rekonštrukciou stavby hospodárskej budovy bez súhlasu spoluvlastníkov a zbúraním povolennej stavby, tiež s vyhodnotením záujmov strán konania. V dovolaní však nebola formulovaná žiadna ďalšia právna otázka, pri riešení ktorej by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v jeho rozhodovacej praxi ešte nebola riešená, prípadne ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

56. Uvedená argumentácia žalovaných predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa Civilného sporového poriadku vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Dovolateľky sa v podstate domáhajú opätovného právneho posúdenia nimi tvrdeného skutkového stavu v ich prospech. Takéto tvrdenia ale nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom.

57. Žiada sa dodať, že súdy nižšej inštancie pri posudzovaní reálnej deľby nehnuteľností, podľa žalovanými navrhnutého variantu B ich reálnej deľby, komplexne analyzovali celý súbor relevantných skutočností, v zmysle ktorého do podielového spoluvlastníctva navrhovali prikázať stavbu hospodárskej budovy (garáže), postavenú na pozemku parc. č. XXXX, ktorá podľa vykonaného dokazovania nie je v spoluvlastníctve sporových strán a takéto rozdelenie vecí podľa záveru súdov nižšej inštancie nie je možné. Odvolací súd argumentoval, že pôvodná drevená hospodárska stavba z roku 1942 bola zdemolovaná a na jej mieste bola postavená celomurovaná stavba (žalobkyňou a jej manželom), ku ktorej žalované vlastnícke právo nepreukázali. Stavba garáže podľa záverov súdov nižšej inštancie predstavuje samostatnú vec v právnom slova zmysle, patriacu do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a jej manžela, v dôsledku čoho jej prikázanie do podielového spoluvlastníctva žalovaným nebolo možné. Súd prvej inštancie vysvetlil tiež svoje úvahy týkajúce sa vyčlenenia časti pozemku, hoci pozemok spravidla deliteľný je, keď okrem technickej možnosti rozdelenia pozemku, skúmal i účelnosť takéhoto postupu, z

jednotlivých strán rodinného domu, vrátane zadnej časti pozemku s poukazom na absenciu hospodárskeho účelu prípadného odčlenenia tejto časti pozemku, vzhľadom na susedný pozemok vo výlučnom vlastníctve žalobkyne (ods. 13 rozhodnutia odvolacieho súdu).

58. S poukazom na uvedené dovolateľky nedôvodne namietali odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

59. Dovolaťky v posudzovanom spore namietali aj odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, formulovaním otázky týkajúcej sa obdobia vyhotovenia znaleckého posudku, určujúceho všeobecnú hodnotu nehnuteľností v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ak nastali okolnosti, ktoré výrazne zmenili hodnotu nehnuteľností. Aj v tomto prípade sa dovolateľky domáhajú opätovného právneho posúdenia nimi tvrdeného skutkového stavu v ich prospech, čo nemožno považovať za právnu otázku vymedzenú zákonom predpokladaným spôsobom. V konečnom dôsledku nejde ani o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

60. V dovolaní dovolateľky poukázali na uplynulé obdobie piatich rokov od vyhotovenia znaleckého posudku do rozhodnutia súdu prvej inštancie, hoci pre určenie primeranej náhrady je rozhodujúca cena nehnuteľností v dobe ich vyporiadania. V súvislosti so stanovením výšky primeranej náhrady, za ktorú bol predmet zrušeného podielového spoluvlastníctva prikázaný do vlastníctva niektorého, príp. viacerých spoluvlastníkov, dovolací súd si je vedomý, že ustálená prax dovolacieho súdu formulovala závery, podľa ktorých pre určenie výšky primeranej náhrady spoluvlastníkovi, ktorý je zo spoluvlastníctva vylučovaný, je rozhodujúca cena spoločnej veci v čase jej vyporiadania, pričom platí, že ak v čase rozhodovania od podania znaleckého posudku uplynula dlhšia doba, je potrebné cenu aktualizovať (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/148/2007; tiež stanovisko Cpj 30/1997, R 43/1997, sp. zn. 5Cdo/169/1995).

61. V posudzovanom spore dôvodom, pre ktorý súdy nižšej inštancie pri určení výšky primeranej náhrady spoluvlastníčiek vychádzali zo všeobecnej hodnoty nehnuteľností, preukázanej znaleckým posudkom G.. Ľ.. M. č. 166/2018 (predloženým žalovanými), bolo vyhodnotenie dokazovania v dôsledku procesného postupu žalovaných, ktorým bol poskytnutý dostatočný časový priestor (od 26. 9. 2022 do 27. 3. 2023) na preukázanie ich tvrdenia o vyššej aktuálnej všeobecnej hodnote vyporiadávaných nehnuteľností. Žalované napriek poučeniu súdu o koncentrácii konania a opakovanej výzve súdu prvej inštancie, nielenže možnosť ďalšieho dokazovania za účelom preukázania aktuálnej všeobecnej hodnoty nehnuteľností nevyužili, ale ďalšie dokazovanie označili za bezpredmetné.

62. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu a sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy. Rozsudok v sporovom konaní (v zásade) zodpovedá tomu, čo strany sporu zhodne tvrdili a súčasne platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech (v spore) a súčasne svoje tvrdenia preukázať. Argument žalovaných, že neboli informované, že súd mieni rozhodnúť prikázaním veci za náhradu nemohol obstať, keďže žalované netvrdili, že boli informované o inom spôsobe vyporiadania spoluvlastníctva a návrhmi na vyporiadanie spoluvlastníctva súd nebol viazaný. V kontexte uvedeného žalované zmenu svojho procesného postoja v dokazovaní nevysvetlili, neuviedli ani prekážku, ktorá by im bola objektívne bránila v predložení dôkazu o aktuálnej všeobecnej hodnote nehnuteľností na pojednávaní, na ktorom vzniesli len dôkazný návrh, čo by viedlo k zmareniu pojednávania. Za takejto procesnej situácie odvolací súd považoval za správny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým odmietol procesný návrh žalovanej 1/ na doplnenie dokazovania zistením súčasnej trhovej hodnoty vyporiadávaných nehnuteľností ako oneskorene podaný a vo veci samej rozhodol (s poukazom na dlhotrvajúci spor od roku 2009, v ktorom boli konštatované prietahy ústavným súdom a žalované boli o sudcovskej koncentrácii poučené a vyzvané na preukázanie aktuálnej všeobecnej hodnoty nehnuteľností). Súdy nižšej inštancie po vykonanom dokazovaní teda z procesných dôvodov (koncentrácia konania) posudzovali všeobecnú cenu vyporiadávaných nehnuteľností bez vykonávania ďalšieho dokazovania, ktoré dovolateľky

kvalifikovali ako bezpredmetné.

63. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľkami vymedzená otázka nepredstavuje právnu otázku, od vyriešenia ktorej by záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a v odôvodnení dovolania absentuje argumentácia, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V dôsledku toho nebol naplnený ani predpoklad prípustnosti dovolania, že odvolací súd by nevyhnutne rozhodol inak, pre dovolateľky priaznivejším spôsobom, ak by v dovolaní nastolená právna otázka bola rozhodnutá správne.

64. Právna otázka, ktorú má odvolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť ako celok rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že odvolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, respektíve v konaní nemôžu mať sami o sebe vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú súvis s rozhodovaným sporom. Dovolaťky, aby mohli byť v dovolacom konaní úspešné (v ponímaní posúdenia nimi namietaného právneho posúdenia dovolacím súdom), musia relevantným spôsobom (t.j. spôsobom predpokladaným v § 432 ods. 2 CSP) spochybníť v dovolaní celú nosnú právnu argumentáciu, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie, k čomu v posudzovanej veci nedošlo.

65. Ak dovolateľky nevystihli a riadne nevymedzili právnu podstatu veci, dovolanie nie je prípustné a najvyšší súd nemôže týmto spôsobom tvoriť judikaturu (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP, ako ani dotvárať vec na úkor procesnej strany.

66. Z uvedeného je zrejmé, že meritórny dovolací prieskum nebolo možné uskutočniť, pretože obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania, zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup odvolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

67. Vzhľadom na vyššie uvedené bol v tejto časti daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

68. V nadväznosti na vyššie uvedenú otázku dovolateľky navrhli, aby v dovolacom konaní bola riešená aj otázka či v prípade, ak pri prikázaní veci za náhradu (v poradí druhého zákonného spôsobu vyporiadania nehnuteľností), súd nedisponuje vecne a časovo aktuálnou všeobecnou hodnotou nehnuteľností, je povinný rozhodnúť v poradí tretím spôsobom vyporiadania - predajom vecí alebo má žalobu zamietnuť.

69. Dovolací súd pripomína, že dovolateľ musí vymedziť dovolací dôvod tak, že uvedie, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolanie žalovaných, bez súvisiacich právnych úvah spolu s dôvodmi, pre ktoré žiadajú nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu, vôbec neobsahovalo vymedzenie právnej otázky požadovaným spôsobom. Dovolaťky však ani neidentifikovali právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie ktorej by viedlo k záveru vyjadrenému v rozhodnutí odvolacieho súdu). Ako už bolo vyššie uvedené, dovolací súd nemôže riešiť hypotetické či akademické otázky, ktoré nemôžu mať sami o sebe vplyv na meritorne rozhodnutie (viď odsek 61 a 62 tohto rozhodnutia). Nebol preto naplnený predpoklad prípustnosti dovolania, že odvolací súd by nevyhnutne rozhodol inak, pre dovolateľky priaznivejším spôsobom, ak by v dovolaní nastolená otázka bola rozhodnutá správne.

70. Bol preto daný dôvod na odmietnutie dovolania aj v tejto poslednej časti podľa § 447 písm. f) CSP, v

zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

71. Na záver dovolací súd konštatuje, že nezistil v danej veci naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (pri riešení právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), ako ani podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená), a ani podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne).

72. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, v súlade so zásadou úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej vznikol úspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

73. Vzhľadom na rozhodnutie o dovolaní žalovaných, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ich návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 CSP.

74. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.